

Paskaidrojuma raksts un ziņojums par Cēsu novada pašvaldības 2025.gada budžetu

Cēsu novadu veido 23 teritoriālās vienības (21 pagasts un 2 pilsētas) ar administratīvo centru Cēsu pilsētā. Novads aizņem 2668,13 km² zemes (uz 01.01.2021., VZD dati), kur 31 % no tās ir lauksaimniecībā izmantojamā zeme un 27,35% no novada zemes platības aizņem vairākas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas.

Lai nodrošinātu līdzsvarotu un ilgtspējīgu novada attīstību, pašvaldība izstrādājusi un apstiprinājusi plānošanas dokumentus – “Cēsu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022-2036” un “Cēsu novada attīstības programmas 2022 – 2028” Rīcības un investīciju plānam.

Cēsu novada mērķis ir savlaicīgi definēt jaunus izaicinājumus un to risinājumus, kā arī strādāt pie jautājumiem, kas ilgstoši ir bijuši attīstības dienaskārtībā. Līdz ar to, tiek definēti tādi rīcības virzieni un veicamās darbības, kuras būs aktuālas visā stratēģijas darbības periodā līdz 2036.gadam, neatkarīgi no iespējamajiem attīstības virzieniem valstiskā vai pasaules līmenī. Cēsu novada pamatvērtība ir cilvēks un viņa labbūtība. Cēsis izvirza mērķus, lai veidotu apstākļus iedzīvotāju vēlmju īstenošanai, radot augstu dzīves vietas kvalitāti. Izveidoto apstākļu kopums veicinās iedzīvotāju piesaisti novada teritorijā.

Cēsu novada pašvaldība izvirzījusi šādus ilgtermiņa attīstības mērķus:

- Inovatīva uz resursiem balstīta, investoriem labvēlīga ekonomiskā vide
- Augsta iedzīvotāju dzīves kvalitāte
- Atpazīstama kultūras un tūrisma vieta Eiropas mērogā
- Augsta iedzīvotāju digitālā prasība un ekonomikas digitālā transformācija
- Videi draudzīgs, ilgtspējīgs un klimatneitrāls novads.

Ekonomiskā un sociālā situācija

Latvijas un Cēsu novada ekonomikā 2024. gadā bija vērojama ekonomiskās aktivitātes samazināšanās, vērtējot pēc iekšzemes kopprodukta datiem pa ceturkšņiem. Iekšzemes kopprodukts gada pirmajos trīs ceturkšņos bija par 0,9 % mazāks nekā attiecīgajā iepriekšējā gada periodā. Atsevišķās jomās ekonomiskās aktivitātes kritums bija visai būtisks, piemēram, transporta sektorā – par 8,5 %, būvniecībā – par 5,6 %, apstrādes rūpniecībā – par 4,7 % pret attiecīgo iepriekšējā gada periodu. Tirdzniecības sektorā ekonomiskā aktivitāte palielinājās par 2,3 %, neliels pieaugums bija vērojams arī izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumu jomā.

Finanšu ministrija un Latvijas banka 2025. gadā prognozē iekšzemes kopprodukta pieaugumu valstī attiecīgi par 2,6 % un 2,9 %. 2024. gada pirmajā pusē inflācija samazinājās līdz 0,7 % pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu jūlijā un augustā, taču gada pēdējos mēnešos bija vērojams neliels patēriņa cenu pieaugums līdz 2,2 % novembrī. Augstāka inflācija bija vērojama tieši pārtikas preču un pakalpojumu cenu jomā. Būvniecības cenu pieaugums gada laikā saglabājās 1,6 % -2,4 % robežās.

2024. gada laikā valstī kopumā turpinājās straujš vidējās darba samaksas pieaugums, gada pirmajos trīs ceturkšņos pārsniedzot attiecīgo iepriekšējā gada līmeni par 9 % -11 %, vispārējās valdības sektorā pat par 10 % -19 %. Samazinoties inflācijai, straujais darba samaksas pieaugums nodrošināja arī strādājošo reālās darba samaksas palielinājumu. 2024. gada III ceturksnī Cēsu novadā strādājošajiem vidējā reālā darba samaksa gada laikā bija pieaugusi par 4,6 %.

Saskaņā ar Finanšu ministrijas prognozēm vidējā darba samaksa valstī 2025. gadā palielināsies par 6,3 %, gada vidējā inflācija būs 2,2 %. Tomēr jāņem vērā, ka, ieviešot jauno Eiropas Savienības ekonomikas pārvaldības sistēmas pamatprincipu publiskās pārvaldes izdevumu ierobežošanai, darba samaksas pieaugums vispārējās valdības sektorā 2025. gada nedrīkstēs pārsniegt 2,6 %, kas var ietekmēt arī prognozēto vidējās darba samaksas pieaugumu.

Finanšu tirgū 2024. gada laikā bija vērojams kredīta procentu likmju samazinājums, *Euribor 12* mēnešu likmei samazinoties no 3,5 % līdz 2,4 % gada beigās. Samazinājās arī Valsts kases aizdevumu likmes pašvaldībām, taču daudz mazākā apmērā, 10 gadu aizdevuma fiksētajai likmei samazinoties no 3,8 % gada sākumā līdz 3,6 % gada beigās.

Nodarbināto skaits valstī 2024. gada pirmajos trīs ceturkšņos būtiski nemainījās un gada III ceturksnī valstī bija nodarbināti 886,2 tūkstoši iedzīvotāju (par 0,2 % vairāk nekā 2023. gada IV ceturksnī). Bezdarbnieku skaits Cēsu novadā 2024. gada laikā samazinājās un novembra beigās bija 1321 bezdarbnieks. Finanšu ministrija prognozē, ka 2025. gadā nodarbināto iedzīvotāju skaits valstī saglabāsies nemainīgs.

Lielākās nozares pēc darba vietu skaita Cēsu novadā reģistrētajos uzņēmumos:

Tirdzniecības, izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumi – 18,72%; Rūpniecība – 16,98%; Izglītība – 12,25%; Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība – 11,74%; Finanšu, apdrošināšanas, zinātniskie, administratīvie pakalpojumi; operācijas ar nekustamo īpašumu – 8,41%; Valsts pārvalde un aizsardzība, obligātā sociālā apdrošināšana – 7,34%; Būvniecība – 6,42%; Veselība un sociālā aprūpe – 6,10%; Pārējie saimniecisko darbu veidi – 4,83%

Saskaņā ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem Cēsu novadā reģistrēto iedzīvotāju skaits 2024. gada 1. jūlijā bija 44 032 cilvēku, par 0,01 % mazāk nekā gadu iepriekš.

Cēsu novada pašvaldības budžeta prioritātes

Cēsu novada dome ar 2024.gada 10.oktobra sēdes lēmumu Nr.468 apstiprināja 2025. gada budžeta izdevumu prioritātes:

- Eiropas Savienības un citu ārējo finanšu instrumentu piesaiste, projektu ieviešana atbilstoši Cēsu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2021.-2035.gadam un Cēsu novada Attīstības programmas 2022 – 2028 Rīcības un investīciju plānam.
- "Cēsis - Latvijas kultūras galvaspilsētas 2025" iniciatīvas īstenošana saskaņā ar Cēsu novada kultūras attīstības stratēģiju 2030.

Cēsu novada pašvaldības 2025.gada budžeta prognoze

Cēsu novada pašvaldības 2025. gada budžets izstrādāts, ievērojot likumā "Par valsts budžetu 2025. gadam un budžeta ietvaru 2025., 2026. un 2027. gadam", likumā "[Par pašvaldību budžetiem](#)", [Pašvaldību likumā](#), [Likumā par budžetu un finanšu vadību](#), kā arī nodokļu likumos, Ministru kabineta noteikumos un citos normatīvajos aktos noteiktās prasības.

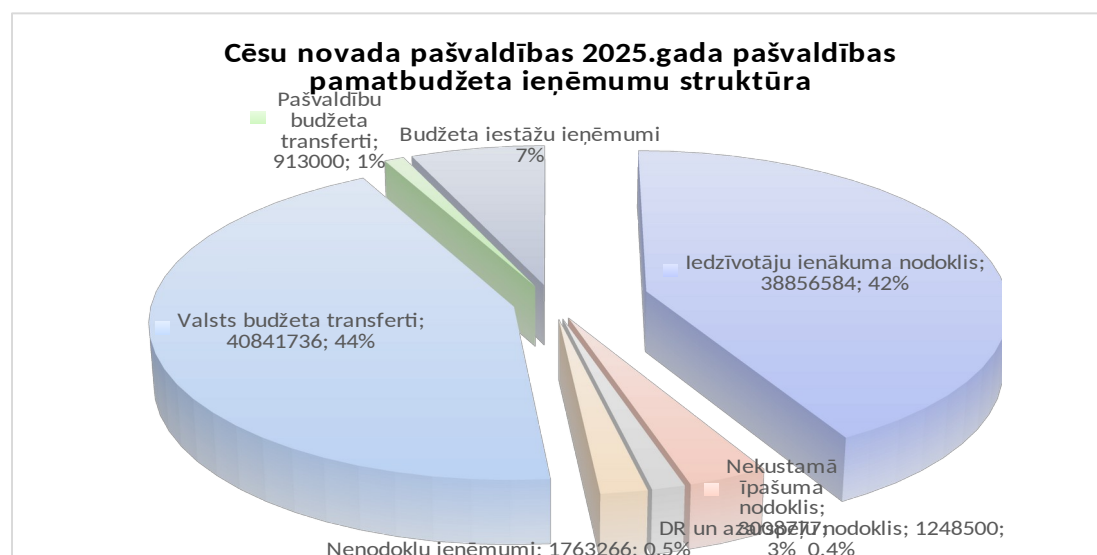
Cēsu novada pašvaldības 2025. gada budžeta projekta izdevumu noteikšanas pamatprincipos tika noteikts, ka budžeta izdevumi 2024. gada pamatbudžetā tiek plānoti, nepārsniedzot Cēsu novada domes 2023. gada 19.februāra saistošajos noteikumos Nr. 2 "Par Cēsu novada pašvaldības 2024. gada budžetu" paredzētos izdevumus ar atbilstošām korekcijām izdevumu pārrēķinam pilnam gadam un izslēdzot iepriekšējā gada naudas līdzekļu atlikumus un vienreizējos pakalpojumus, un kapitālos izdevumus ar konkrētu mērķi 2024. gadam. Kā arī 2024. gada laikā reorganizēto iestāžu funkciju pārņēmējiem tika pārdalīts Cēsu novada pašvaldības 2025. gada budžetā apstiprinātais finansējums pa atbilstošām budžeta programmām.

Cēsu novada Centrālās administrācijas Finanšu pārvalde aprēķināja un sagatavoja priekšlikumus par papildu finansējumu izdevumiem, ko uzliek par pienākumu izmaiņas ārējos normatīvajos aktos, piemēram, Ministru kabineta 2015.gada 24. novembra noteikumi Nr. 656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu", Ministru kabineta 2016. gada 5. jūlija noteikumi Nr. 445 "[Pedagogu darba samaksas noteikumi](#)".

Deputātu vērtējumam ir iesniegts sabalansēts 2025.gada Cēsu novada pašvaldības budžets. Tas savā būtībā ir dokuments, kas atspoguļo īstermiņā pašvaldības politiku un prioritātes, izmantojot pašvaldības rīcībā esošos finanšu resursus, kā arī lielā mērā nosaka pašvaldības administrācijas rīcības plānu turpmākajam gadam. Pašvaldības, veidojot savu budžetus, lielā mērā ir atkarīgas no valsts nodokļu politikas, kā arī valsts noteiktajiem makroekonomiskajiem scenārijiem un veiktajiem aprēķiniem pašvaldību finanšu izlīdzināšanai.

Budžeta ieņēmumi

Pašvaldības pamatbudžeta 2025.gada ieņēmumi plānoti 92,749 miljoni *euro* apmērā (2106 *euro* uz vienu Cēsu novada iedzīvotāju).

1.att Cēsu novada pašvaldības budžeta ieņēmumi 2025.gadā, EUR

Pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumus veido: *nodokļu ieņēmumi* – iedzīvotāju ienākuma nodoklis, nekustamā īpašuma nodoklis, dabas resursu nodoklis; *nenodokļu ieņēmumi*, kuros ietilpst pašvaldību nodevas, naudas sodi, ieņēmumi no depozītiem un kontu atlikumiem un citi nenodokļu ieņēmumi; *transfertu ieņēmumi* (maksājumi) no valsts un pašvaldību budžetiem un *budžeta iestāžu ieņēmumi*.

Kopā ar plānoto naudas līdzekļu atlikumu gada sākumā 15,225 milj *euro* un plānoto piesaistīto aizņēmumu un saņemto aizņēmumu atmaksu saldo 13,577 milj. *euro*, 2025.gadā pieejamie resursi plānoti 119,379 milj. *euro*. Naudas līdzekļu atlikums 2025.gada beigās plānots 1,636 milj. *euro*.

Nodokļu ieņēmumi. 2025.gadā Cēsu novada pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumi no nodokļiem plānoti 43,114 milj. *euro*. Lielākais īpatsvars nodokļu ieņēmumos ir iedzīvotāju ienākuma nodoklim (90,1 %) un nekustamā īpašuma nodoklim (7,0 %).

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa (turpmāk - IIN) ieņēmumi saskaņā ar Finanšu ministrijas plānoto un Valsts budžeta likumā "Par valsts budžetu 2025. gadam un budžeta ietvaru 2025., 2026. un 2027. gadam" prognozēto IIN ieņēmumu apjomu pašvaldībām. Lai nodrošinātu pašvaldību autonomo funkciju izpildi un finanšu resursu likumos noteikto funkciju īstenošanu, 2025. gadā tiek noteikts IIN ieņēmumu sadalījums starp pašvaldību budžetiem un valsts budžetu attiecīgi 78 % un 22 % (iepriekš - 75 % un 25 %). Cēsu novada pašvaldības budžetā 2025. gadā sasniegs 38,857 milj. *euro* (par 10 % vairāk nekā plānots 2024. gadā). Jāņem vērā, ka 2025. gadā, atšķirībā no iepriekšējiem gadiem, iespējamā IIN ieņēmumu pārpilde netiek ieskaitīta pašvaldības budžetā.

Lai iekļautos jaunajā ES ekonomikas pārvaldības sistēmā un nodrošinātu kopējā vispārējās valdības sektora izdevumu kontroli, pašvaldību ieņēmumi virs garantētās IIN prognozes 2025. gadā tiek ieskaitīti speciālā Valsts kases kontā un 2026. gadā tiek novirzīti pašvaldību aizņēmumu saistību dzēšanai. Pašvaldībām līdz 2026. gada 1. februārim jāpieņem domes lēmums par pašvaldības ieņēmumu summas apmēru 2025. gadā virs garantētās iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumu prognozes attiecināšanu uz valsts aizdevumu pamatsummu maksājumu dzēšanu.

Tāpat kā iepriekšējos gados, arī 2025. gadā pašvaldībām, tiek garantēti IIN ieņēmumi no plānotās prognozes 100 % apmērā, taču nedaudz izmainot sadalījumu pa ceturkšņiem un nosakot to šādu: I ceturksnī - 22 % (2024. gadā - 21 %), II ceturksnī - 23 %, III ceturksnī - 27 % (2024. gadā - 28 %), IV ceturksnī - 28 %.

Nekustamā īpašuma nodokļa (turpmāk - NĪN) ieņēmumi ir otrs galvenais nodokļu ieņēmumu avots pašvaldības budžetā un 2025. gadā plānots iekasēt 3,009 milj. *euro* apjomā, kas ir par 126,0 tūkst *euro* mazāk kā plānots 2024. gadā, jo 2025. gadā tiek piemērots jauns atvieglojuma veids bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā reģistrētiem saimnieciskās darbības veicējiem, kuru īpašumā vai tiesiskā valdījumā, ir lauksaimniecībā izmantojamā zeme, uz kuras tiek veikta bioloģiskās lauksaimniecības produktu primārā ražošana. Nodokļa ieņēmumu faktiskā izpilde 2024. gadā bija 3,207 milj. *euro*.

Nodokļa likmes 2025. gadā saglabātas esošajā apmērā (zemei, ēkām, inženierbūvēm - 1,5% apmērā un mājokļiem - no 0,2%, 0,4% un 0,6% no īpašuma kadastrālās vērtības uz 2022. gada 1. janvāri). Lauku zemēm no 2016. līdz 2025. gadam kā nodokļa bāze (virs 3ha) tiek izmantota speciālā vērtība, kuru reizi gadā nosaka Valsts zemes dienests ārpus Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas. Lauksaimniecības zemju īpašniekiem šī labvēlīgā situācija būs 10 gadu garumā. Saskaņā ar normatīvajiem aktiem pašvaldībām ir piešķirtas plašākas tiesības nekustamā īpašuma nodokļa likmes piemērošanā. Cēsu novada pašvaldība ar saistošajiem noteikumiem ir paredzējusi 18 dažādas nodokļa atlaides no 25% līdz 90%. Ar 2023. gadu, lai sakārtotu īpašumu izmantošanu un īrnieku tiesības, Cēsu novadā ir paaugstināta nodokļa likme 1,5 % apmērā dzīvokļiem, kuros personas nav deklarējušas savu dzīvesvietu un nav reģistrēti īres līgumi. Šo izmaiņu prioritārais mērķis ir sakārtot un stimulēt normatīvo aktu ievērošanu un dokumentu reģistrāciju zemesgrāmatā.

Azartspēļu nodokļa ieņēmumi 2025. gadā tiek plānoti 0,019 milj. *euro* apmērā, kas atbilst 2024. gada faktiskajai izpildei.

Ieņēmumi no dabas resursu nodokļa, tiek plānoti 1,230 milj. *euro* apjomā.

Nenodokļu ieņēmumi 2025. gadā plānoti 1,763 milj. *euro* apmērā. Šos ieņēmumus veido valsts un pašvaldību nodevas, naudas sodi un sankcijas, kā arī ieņēmumi no īpašuma atsavināšanas.

Transfertu ieņēmumi (ieņēmumi, ko pašvaldība saņem no valsts vai citu pašvaldību budžetiem) 2025. gadā plānoti 40,842 milj *euro* apmērā. Valsts budžeta transfertu apjoms 2025. gadam

ir plānots, ņemot vērā valsts budžetu (t.sk. ielu (ceļu) fonda dotācija 1,883 milj.euro) un noslēgtās vienošanās un rīkojumus par valsts budžeta mērķdotāciju apmēru pašvaldību pamata un vispārējās vidējās izglītības iestāžu, pašvaldību speciālās izglītības iestāžu, pašvaldību profesionālās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām, plānoto mērķdotācijas apmēru interešu izglītības programmu un sporta skolu pedagogu daļējai darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un mērķdotācijas apmēru pašvaldību speciālajām pirmskolas izglītības iestādēm, internātskolām, Izglītības iestāžu reģistrā reģistrētajiem attīstības un rehabilitācijas centriem, pašvaldību izglītības iestādēs bērnu no piecu gadu vecuma izglītošanā nodarbināto pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām. Plānots, ka finansējumu izglītībai no 2025.gada 1.janvāra līdz 2025. gada 31.decembrim pašvaldība saņems 16,302 milj. euro apmērā un 9,460 milj. euro atbilstoši noslēgtajiem līgumiem par ES fondu projektu realizāciju, pašvaldības budžeta finansējums plānots 1.,2.,3.un 4.klases skolēnu ēdināšanas nodrošināšanai jeb ½ no 3,09 euro vienam skolēnam dienā. Dotācija XIII Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku nodrošināšanai plānota 0,199 milj. euro.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2021. gada 18. maija noteikumiem Nr. 316 "Noteikumi par asistenta, pavadoņa un aprūpes pakalpojumu personām ar invaliditāti", asistentu pakalpojumu grozs tiek saglabāts iepriekšējā līmenī – 737,6 tūkst. euro, kā arī tiks nodrošināta mērķdotācija 30 % apmērā no faktiskajiem izdevumiem mājokļa pabalstam un māsaimniecībām izmaksātā garantētā minimālā ienākuma pabalstam un plānots turpināt sniegt atbalstu Ukrainas civiliedzīvotājiem. Transfertu ieņēmumi no valsts budžeta 2025.gadā plānoti 1,180 miljonu euro apjomā, Pašvaldību budžetu transferti 0,913 milj euro apjomā plānoti kā ieņēmumi no citām pašvaldībām par izglītības pakalpojumu sniegšanu.

Budžeta iestāžu ieņēmumi 2025.gadā plānoti 6,117 milj. euro apjomā. Lielāko šo ieņēmumu īpatsvaru veido budžeta iestāžu ieņēmumi no pārējiem budžeta iestāžu sniegtajiem maksas pakalpojumiem (ieņēmumi par biļešu realizāciju, maksas par personu uzturēšanos sociālās aprūpes iestādēs un komunālajiem pakalpojumiem).

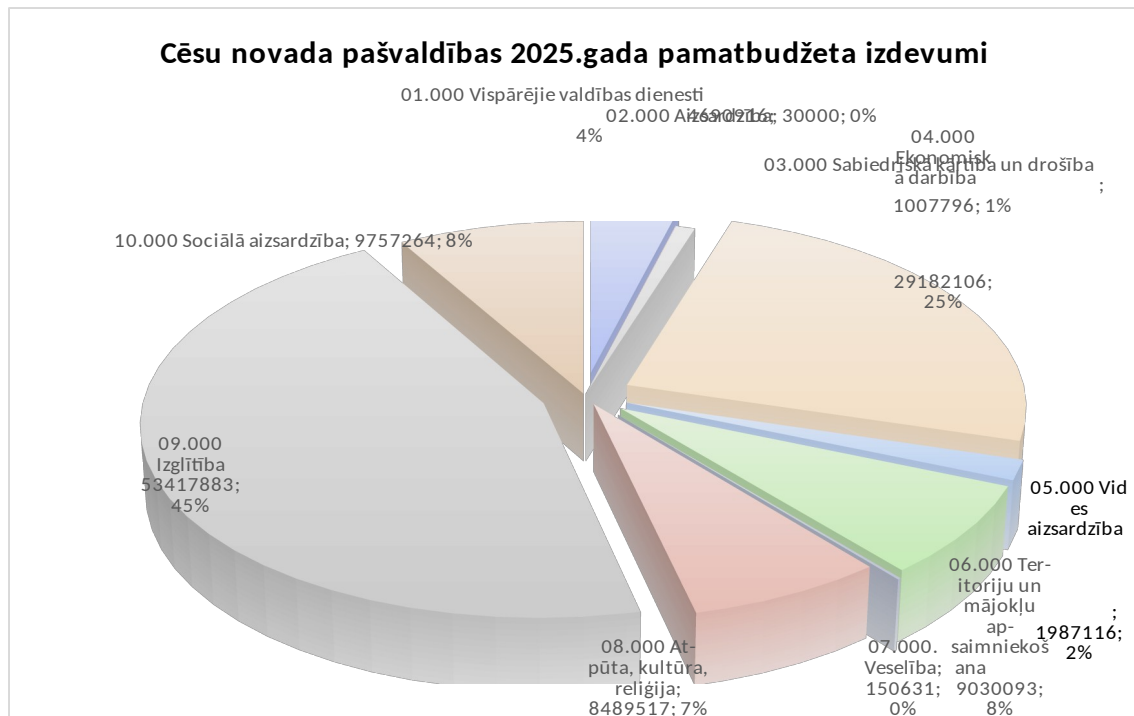
Budžeta izdevumi

Cēsu novada pašvaldības 2025.gada budžets veidots pēc programmu principa (*eiro*, veselos skaitļos), paredzot finansējumu attiecīgu budžeta programmu realizācijai. Budžeta programma ir savstarpēji saistītu, uz kopīgu mērķi orientētu pasākumu vai pakalpojumu kopums, kas tiek plānots, uzskaitīts un kontrolēts no budžeta finansētās institūcijas saskaņā ar likumu „Par budžeta un finanšu vadību” un par kuru izpildi atbild budžeta izpildītāji.

Cēsu novada domes saistošo noteikumu “Par Cēsu novada pašvaldības 2025. gada budžetu” 1. pielikumā “Cēsu novada pašvaldības pamatbudžets 2025. gadam” izdevumi sadalīti atbilstoši nozarēm un ekonomiskās klasifikācijas kodiem. Nozaru sadalījums veidots saskaņā ar normatīvajiem aktiem par budžeta izdevumu klasifikāciju.

Cēsu novada pašvaldības 2025.gada pamatbudžeta izdevumi plānoti 117,743 milj. euro apjomā (2674 eiro uz vienu novada iedzīvotāju).

Visi pašvaldības plānotie kopējie izdevumi pēc savas ekonomiskās būtības iedalīti desmit funkcionālajās kategorijās.

2.att. Pašvaldības 2025.gada izdevumu sadalījums pa funkcionālajām kategorijām, EUR

Budžeta izdevumi bez atlikumiem uz gada beigām, atdodamajiem kredītiem 2025.gadā sastāda 117,743 miljoni *euro*. Galvenais izdevumu daļas palielinājuma iemesls ir minimālās mēnešalgas un pedagogu zemākās mēneša darba algas likmes palielinājums, uzturēšanas izmaksu pieaugums, finansējums investīciju projektu īstenošanai, kas tiek attiecīgi segts no prognozējamā atlikuma uz 2024.gada sākumu, ieņēmumiem no pašvaldības īpašumu atsavināšanas, ES fondiem un citiem ārējiem finanšu avotiem, kā arī no aizņēmumu līdzekļiem.

Izdevumi pašvaldības funkciju nodrošināšanai, salīdzinot ar 2024.gadu, auguši par 16%, pašvaldības ieņēmumu kāpums prognozējams 12% apmērā, sociāla rakstura maksājumi, salīdzinot ar 2024.gada sākumā plānoto, palielinājušies par 20%. Aizņēmumu procentu maksājumi palielinājušies par 20% un izdevumi pamatkapitāla veidošanai plānoti par 38% vairāk kā 2024.gadā.

Vispārējiem valdības dienestiem plānots finansējums 4,691 miljonu *euro* apmērā. Šajos izdevumos ietilpst izpildvaras institūcijas, Dzimtsarakstu uzturēšanas izdevumi un pašvaldības parāda procentu maksājumi.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Pašvaldību likumu un atbilstoši Cēsu novada pašvaldības nolikumam, pašvaldības iedzīvotāju pārstāvību nodrošina vēlēts pašvaldības lēmējorgāns – dome, ko veido ievēlēti deputāti. Domes pieņemto lēmumu izpildi, kā arī tās darba organizatorisko un tehnisko apkalpošanu nodrošina administrācija. Iepriekšējos un kārtējā gadā saņemto aizņēmumu procentu nomaksai 2025.gadā plānots izlietot 2,161 miljonu *euro*, Cēsu novada Vēlēšanu komisijas darbības nodrošināšanai 195,1 tūkst *euro* u.c.

Civilās aizsardzības pasākumu veikšanai plānoti 30,0 tūkst *euro*.

Sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanai, t.i. iedzīvotāju izsaukumu apkalpošanai, sabiedriskās kārtības uzturēšanai, pārkāpēju aizturēšanai un saukšanai pie atbildības, atskurbtuves uzturēšanai un brīvprātīgo ugunsdzēsēju darba apmaksai kritiskās situācijās un tehnikas uzturēšanai

plānots izlietot 899,5 tūkst. *euro*. 2025. gadā Pašvaldības policija sadarbojoties sniegs iespējamo palīdzību atbildīgajām valsts institūcijām, kas nodrošina iekšējo drošību visā Cēsu novada administratīvajā teritorijā, t.sk. Valsts policijai, Valsts drošības dienestam u.c. dienestiem noziedzības prevencijai, kā arī pārkāpēju aizturēšanai. Pašvaldības policija novadā turpinās nodrošināt profilakses darbu ar nepilngadīgajām personām, t. sk. apmeklējot skolas un skaidrojot bērniem par viņu tiesībām, tiesiskajām interesēm un pienākumiem, kā arī turpinās veikt darbības, lai nodrošinātu gan sadzīves atkritumu apsaimniekošanas noteikumu ievērošanu, gan pašvaldības infrastruktūras un vides objektu uzraudzību un aizsardzību, gan sabiedriskās kārtības uzraudzību, t.sk. kultūras un sporta pasākumos. Par atskurbtuves pakalpojumu sniegšanu plānoti 99,4 tūkst *euro*.

Ekonomiskajai darbībai no pašvaldības pamatbudžeta izdevumiem ir plānoti 29,182 milj. *euro*, t.sk. ievērojami līdzekļi plānoti divpadsmit ielu/ceļu posmu būvniecības projektu realizācijai novada teritorijā 3,311 milj. *euro* apmērā (t.sk. 2,776 milj *euro* apmērā ņemot kredītu Valsts kasē). Infrastruktūras projektus ar piesaistīto finansējumu skatīt pielikumā Nr.3. IKT infrastruktūras izdevumiem 588,7 tūkst. *euro* ,informatīvo materiālu izgatavošanai un TV sižetu sagatavošanai 41,0 tūkst. *euro*, informatīvā izdevuma "Cēsu Vēstis" 12 reizes gadā izplatīšanai katrā mājsaimniecībā Cēsu novadā 134,8 tūkst. *euro*, 14.8 tūkst *euro* plānoti speciālistu piesaistei, ģeodēziskā tīkla pilnveidošanai 4,5 tūkst. *euro*, konkursa organizēšanai uzņēmējdarbības iniciatīvu atbalstam 30,0 tūkst *euro*, 2025.gadā tiks turpināts realizēt satiksmes organizācijas drošības risinājumi (t.sk. horizontālie marķējumi, gājēju pāreju apgaismojuma izbūve, marķēšana un ceļa norādes zīmju izvietošana, u.c.). Procentu maksājumiem par parāda apkalpošanu tiek plānoti 90,9 tūkst. *euro*. Finansējums pašvaldības dalībai organizācijās plānots 82,580 tūkst *euro*, sabiedrības līdzdalības/līdzdarbības veicināšanas pasākumiem 18,0 tūkst. *euro*. līdzekļi iepriekš neplānotu izdevumu, papildus izdevumu segšanai, pašvaldībai nozīmīgiem pasākumiem, kas tiek piešķirti ar atsevišķu domes lēmumu plānoti 200.0 tūkst.*euro* apmērā, līdzfinansējums LEADER u.c. mazajiem projektiem 100,0 tūkst *euro*, 50,0 tūkst *euro* plānoti novada ceļu pakāpeniskai reģistrācijai VZD, 20,0 tūkst *euro* pagastu ūdenssaimniecību tehniskajam novērtējumam.

Vides aizsardzības nozarei 2025. gada budžetā plānoti 1,987 milj. *euro*, t.sk. lielākie izdevumi plānoti Mežu apsaimniekošanai 50,0 tūkst *euro*, tiks turpināti darbi pie labiekārtošanas un apstādījumu kopšanas, 207,7 tūkst *euro* plānoti sadzīves kanalizācijas pakalpojuma nodrošināšanai un 124,1 tūkst *euro* lietus ūdens savākšanai un novadīšanai no ielām/ceļiem. Zivju fonda atbalsta pasākumiem plānoti 50,0 tūkst *euro*. Konsolidēto pašvaldības projektu ar piesaistīto finansējumu kopsavilkumu skatīt 3.pielikumā.

Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošanas pasākumiem budžetā paredzēti 9,030 milj. *euro* Lielākās izmaksas plānotas pašvaldības teritoriju, kapsētu un dzīvokļu uzturēšanai un apsaimniekošanai. Papildus finansējums tiek plānots 100,0 tūkst *euro* ūdens kvalitātes uzlabošanai ciemos. Līdzfinansējums kultūras pieminekļu atjaunošanai plānots saskaņā ar SN 70,0 tūkst *euro*, sabiedrības līdzdalības/līdzdarbības veicināšanas pasākumiem 55,0 tūkst. *euro*, daudzdzīvokļu namu pagalmu labiekārtošanai 40,0 tūkst. *euro* un 30,0 tūkst. *euro* plānots līdzfinansējums daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes paaugstināšanai.

Veselībai paredzēts finansējums feldšeru – vecmāšu punktu darbības nodrošināšanai Cēsu novada teritorijā, kuri saņem Nacionālā Veselības dienesta līdzfinansējumu un Mārsnēnu veselības aprūpes iestāde, kuras darbību līdzfinansē pašvaldība. Budžetā ir plānots finansējums 150,6 tūkst. *euro* apmērā.

Viens no budžeta nozīmīgiem mērķiem ir kvalitatīvas kultūras un sporta pasākumu piedāvājuma izveidošana novadā, nodrošinot novada iedzīvotāju un viesu kultūras vajadzību apmierināšanu. Funkcijai **Atpūta, kultūra, reliģija** plānoti 8,490 milj. *euro*, t.sk., 934,1 tūkst. *euro* liela dotācija plānota kultūras pasākumu organizēšanai.

Šajā gadā nozīmīgs notikums ir "Cēsis – Latvijas kultūras galvaspilsēta" ar plānoto finansējumu 290,9 tūkst euro (t.sk. biļešu ieņēmumi 100,0 tūkst euro) un Cēsu muzeja 100gadei veltīts pasākums "No Vidzemes muižām līdz Cēsu muzejam. Cēluma Simtgades Satikšanās".

361,1 tūkstoši euro apmērā plānots finansējums Vidzemes koncertzāles „Cēsis” telpu uzturēšanas izmaksu kompensācijai, kuras izmanto pašvaldības amatieru kolektīvi. Cēsu olimpiskā centra delegēšanas līguma izpildei plānoti 600,8 tūkst euro un sporta pasākumu finansēšanai kopā plānots izlietot 280,3 tūkst. euro.

Kā būtisku priekšnosacījumu sekmīgai novada attīstībai, dome uzskata izglītības sistēmas pilnveidi un izglītības infrastruktūras kvalitātes paaugstināšanu. Cēsu novada pašvaldības 2025.gada pamatbudžeta izdevumu lielākais īpatsvars – 45,0 % ir paredzēts **izglītības funkcijas finansēšanai**. Kopējie izdevumi izglītības darba finansēšanai ir plānoti 53,418 milj. euro apmērā. Cēsu novada pašvaldība nodrošina visas pamatfunkcijas, kā arī papildu brīvprātīgās funkcijas. Saistībā ar grozījumiem Ministru kabineta 2016. gada 5. jūlija noteikumos Nr. 445 "[Pedagogu darba samaksas noteikumi](#)", sākot ar 2025. gada 1. janvāri, noteikta zemākā mēneša darba algas likme pirmsskolu un skolu pedagogam ar 40 stundu darba slodzi nedēļā 1566 euro (salīdzinājumā ar 2024.gadu algu likmes palielinājums par 2,6 %) . Valsts budžeta transferti izglītības pedagoģisko darbinieku atalgojumam plānoti 12 mēnešu periodam.

Nozīmīgs 2025.gada pasākums ir XIII Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki, kam plānots pašvaldības finansējums 76,2 tūkst. euro apmērā.

Arī 2025.gadā pašvaldība nodrošinās peldēt apmācību 2.klases skolēniem novadā 60,1 tūkst euro. Turpinās sadarbība ar Cēsu novadā reģistrētām privātajām izglītības iestādēm šim mērķim novirzot 248,6 tūkst. euro. 220,3 tūkst. euro plānoti izglītības pasākumiem. Kopējie kapitālieguldījumi izglītības nozarē plānoti 10,259 milj. euro, t.sk. 8,901 milj. euro plānoti izglītības iestāžu infrastruktūras uzlabošanai ar ES līdzfinansējumu (skatīt 3.pielikumu). 768,0 tūkst euro plānoti norēķinos ar citu pašvaldību izglītības iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem. 522,9 tūkst.euro plānoti skolēnu pārvadājumiem, 2,214 milj. euro plānoti saskaņā ar CND 16.06.2022.SN Nr.26 "Par izglītojamo ēdināšanas atvieglojumiem Cēsu novada pašvaldībā" un dotācijas ½ kompensēšanai no 3,09 euro.

Sociālās nodrošināšanas funkcijas veikšanai kopsummā plānots finansējums 9,757 milj euro.

Sabiedrības novecošanās un iedzīvotāju skaita samazināšanās darba spējīgā vecumā rada lielāku slogu sociālai nozarei. Sociālai palīdzībai un sociālajiem pakalpojumiem 2025. gadā plānoti kopsummā 7,013 milj. euro apmērā, kas ir 72% no kopējā nozarei paredzētā finansējuma. 2025. gadā ir saglabāti visi iepriekšējā gadā nodrošināto pabalstu un pakalpojumu veidi. Sociālā dienesta budžets ir plānots, ņemot vērā izmaksu pieaugumu, kas saistīts ar sociālo pabalstu izmaksu. Sociālajiem pabalstiem 2025. gada budžetā paredzēts finansējums 4,433 miljoni euro, kas salīdzinot ar 2024.gada budžetā plānoto ir + 791,0 tūkst euro.

Nemītīgi pieaug tieši pieprasījums pēc sociālajiem pakalpojumiem dzīvesvietā vai institūcijā. Tā kā joprojām turpinās Krievijas Federācijas izraisītais bruņotais konflikts Ukrainā, sociālais atbalsts Ukrainas civiliedzīvotājiem tiks saglabāts iepriekšējā apjomā.

Bāriņtiesas darbības nodrošināšanai plānoti 399,5 tūkst euro, Cēsu pilsētas pansionāta darbības nodrošināšanai plānoti 1,797 milj. euro un Jaunpiebalgas pansionāta pabeigšanai plānoti 182,1 tūkst euro.

Par atlīdzību Cēsu novada pašvaldības struktūrvienībās

Cēsu novada pašvaldība, izstrādājot 2025. gada budžeta projektu, ņēma vērā likumā "[Par valsts budžetu 2025. gadam un budžeta ietvaru 2025., 2026. un 2027. gadam](#)" un Ministru kabineta un Latvijas Pašvaldību savienības vienošanās un domstarpību protokolā "Par 2025. gada budžetu un budžeta ietvaru 2025.-2027. gadam" noteikto atlīdzības fonda pieauguma ierobežojumu 2,6 % un to, ka netiek palielināts kopējais amatu vietu skaits pašvaldībā. Tāpat Cēsu novada pašvaldībai ir tiesības

noteikt izņēmumus, uz kurām amatu grupām šāds ierobežojums neattieksies. Saskaņā ar 2024.gada 27.decembra Cēsu novada pašvaldības lēmuma Nr.643 "Par budžeta izdevumu veikšanu līdz stājas spēkā saistošie noteikumi "Par Cēsu novada pašvaldības budžetu 2025.gadam" atlīdzības fonds aprēķināts atbilstoši apstiprinātajām amata vienībām un algu sarakstiem līdz 2024.gada 31.decembrim.

No 2025. gada 1. janvāra atbilstoši izmaiņām Ministru kabineta 2015. gada 24. novembra noteikumos Nr. 656 "[Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu](#)" pašvaldība ir paredzējusi 123,0 tūkst euro, lai darbiniekiem palielinātu mēnešalgu no 700 euro līdz 740 euro.

Sākot ar 2025. gada 1. janvāri, paredzēts papildu finansējums gan no valsts budžeta mērķdotācijas, gan pašvaldības līdzekļiem pedagogu atalgojuma palielināšanai. No pašvaldības budžeta līdzekļiem pedagogiem tiks nodrošināts 2,6 % darba samaksas fonda palielinājums.

Pašvaldības pieņemto lēmumu ietekme uz atlīdzības izdevumiem nepārsniedz 2,6 %.

Finansēšanas daļu veido aizņēmumi un aizņēmumu atmaksa, skaidras naudas izmaiņas un pieprasījuma noguldījumi. [Likumā par budžetu un finanšu vadību](#) noteikts, ka pašvaldību budžeti katram saimnieciskajam gadam ietver visus pašvaldību (pašvaldību institūciju) iekasētos vai saņemtos ieņēmumus un aizņēmumus, kurus pašvaldības atbilstoši pašvaldību mērķiem. Finanšu tirgū 2024. gadā bija vērojama pakāpeniska kredītu procentu likmju samazināšanās, *Euribor* 12 mēnešu likmei samazinoties no 3,5 % gada sākumā līdz 2,4 % gada beigās. 2024.gadā pašvaldības saistības ir palielinājušās par 7,503 milj. euro un pamatsummu atmaksas veiktas 4,127 milj euro apmērā, kā rezultātā pašvaldības kopējo saistību apjoms gada beigās bija 43,308 milj. euro.

Turpmākajos gados Cēsu novada pašvaldības ilgtermiņa saistību dinamiku un līmeni noteiks vairāku faktoru mijiedarbība. Pirmkārt - turpināsies iepriekš realizēto projektu finansēšanas saistību atmaksa, otrkārt - 2025. gada laikā tiks uzņemtas sešpadsmit jaunas saistības Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto projektu un investīciju projektu finansēšanai 18,7 milj.euro apjomā un treškārt, kopējo saistību apjoma procentu daļu ietekmēs procentu likmju dinamika finanšu tirgū.

2025. gadā pašvaldība piesaistīs papildu finanšu resursus Eiropas Savienības projektu līdzfinansēšanai un citu attīstības projektu realizācijai 18,473 milj. euro apmērā.

Pielikumā:

1. pielikums Cēsu novada pašvaldības iestāžu izdevumu plāns 2025.gadam.
2. pielikums Cēsu novada pašvaldības 2025.gada plāns investīciju programmai, piesaistot aizņēmuma līdzekļus.
3. pielikums Cēsu novada pašvaldības 2025.gada projektu ar piesaistīto finansējumu izdevumu programma.

Domes priekšsēdētājs

J.ROZENBERGS

A. Zerņe
Finanšu pārvaldes vadītāja

DOKUMENTS PARAKSTĪTS ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

